

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2011-08-24
Meddelad i
Linköping

Mål nr
3839-11
Enhet 2

SÖKANDE

OneMed Sverige AB, 556764-4140
Box 50
40120 Göteborg

Ombud: jur.kand. Christofer Morales och jur.kand. Annika Blomqvist
Advokatfirman DLA Nordic KB
Box 7315
10390 Stockholm

MOTPARTER

1. Landstinget i Östergötland
581 91 Linköping

2. Finspångs kommun
612 80 Finspång

3. Kinda kommun
590 40 Kisa

4. Boxholms kommun
Box 79
590 10 Boxholm

5. Mjölby kommun
595 80 Mjölby

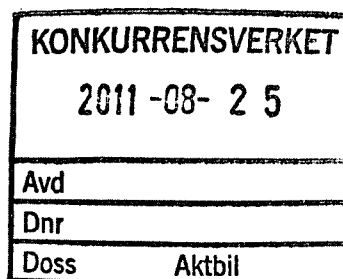
6. Motala kommun
591 86 Motala

7. Söderköpings kommun
614 80 Söderköping

8. Vadstena kommun
592 80 Vadstena

9. Valdemarsviks kommun
615 80 Valdemarsvik

10. Ydre kommun
Kommunkontoret
570 60 Österbymo

Dok.Id 52767

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 406 581 04 Linköping	Brigadgatan 3	013-25 10 00 E-post: forvaltningsrattenilinkoping@dom.se	013-25 11 40	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-15:00

11. Åtvidabergs kommun
Box 206
597 25 Åtvidaberg

12. Ödeshögs kommun
599 80 Ödeshög

13. Upphandlingscenter, Kommunalförbundet Fjärde Storstadsregionen för
Linköpings och Norrköpings kommuner
581 81 Linköping

Ombud för 2-13: Hannes Olsson
Landstinget i Östergötland
581 91 Linköping

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Ansökan bifalls. Upphandlingen ska rättas på så sätt att ny utvärdering ska ske där anbudet från OneMed Sverige AB beaktas.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Östergötlands läns landsting genomför för egen del samt för Upphandlingscenter, Kommunalförbundet Fjärde storstadsregionen för Linköpings och Norrköpings kommuner, Kinda kommun, Finspångs kommun, Söderköpings kommun, Valdemarsviks kommun, Åtvidabergs kommun, Motala kommun, Boxholms kommun, Mjölby kommun, Vadstena kommun, Ydre kommun och Ödeshög kommun (myndigheterna), en upphandling avseende *Distribution av inkontinenshjälpmedel*, (UC-2010-210). Upphandlingen genomförs med öppet förfarande. Grund för tilldelning av kontrakt är lägsta pris.

Myndigheterna har i tilldelningsbeslut den 10 juni 2011 beslutat att anta anbud från annan anbudsgivare än OneMed Sverige AB (bolaget).

Bolaget ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen rättas på så sätt att anbudsutvärderingen görs om, varvid bolagets anbud beaktas.

Myndigheterna yrkar att förvaltningsrätten ska avslå ansökan.

ANSÖKAN M.M.

Parternas argumentation

Bolaget anför i huvudsak följande.

Den 1 juni 2011 lämnade myndigheterna via e-post besked om att anbudet från bolaget skulle förkastas, på grund av att det ansågs vara onormalt lågt. Bolaget bereddes i samband härmed möjlighet att inkomma med yttrande, som bolaget gav in till myndigheterna den 7 juni. Efter påpekande från bolaget begärde myndigheterna formellt en förklaring till det offererade priset. Efter att bolaget den 10 juni lämnat en sådan förklaring återkom myndigheterna samma dag med besked om att man inte längre avsåg att förkasta bolagets anbud på grund av för lågt pris. Av tilldelningsbeslut med

tillhörande upphandlingsprotokoll framgår att myndigheterna avser att teckna kontrakt med annan anbudsgivare än bolaget. Vidare framgår att myndigheterna anser att bolagets anbud inte uppfyller samtliga skall-krav i upphandlingen.

Kravet i punkten 3.16.1, Prissättning av tjänsten

I upphandlingsprotokollet hävdar myndigheterna att bolaget inte uppfyller kravet i förfrågningsunderlagets punkt 3.16.1 - *Prissättning av tjänsten*. Anledningen skulle vara att bolaget i e-postmeddelande den 7 juni 2011 uppgivit att en del av fraktpriserna debiteras genom procentpåslaget för de olika beställningsalternativen. Meddelandet som myndigheterna hänvisar till var ett svar på tidigare besked om att bolagets anbud skulle förkastas på grund av att det ansågs vara onormalt lågt. Formuleringen i meddelandet har helt tagits ur sitt sammanhang. Måhända användes ett oprecist ordval. Detta påverkar dock överhuvudtaget inte bolagets uppfyllelse av kraven i upphandlingen. Det framgår klart av bolagets anbud vilka fraktkostnader som myndigheterna har att erlægga. Syftet med meddelandet var att klargöra för myndigheterna att bolaget har möjlighet att leverera till offererade priser. Det är mot denna bakgrund som bolaget har meddelat att totalsumman i anbudet ger bolaget marginal att leverera enligt anbud. Detta har myndigheterna sedan felaktigt lagt till grund för sitt beslut att utesluta bolaget ur upphandlingen. Myndigheterna har inte förmått skilja mellan bolagets egna kostnader och det pris som myndigheterna har att erlægga. Detta är dock två helt skilda saker. I anbudet skall enligt förfrågningsunderlagets krav i punkterna 3.16.1 - 3.16.2, endast offererade priser redovisas. Bolaget avser endast att ta ut fraktkostnader enligt punkten 3.16.2 i anbudet, vilket står helt i överensstämmelse med förfrågningsunderlagets krav. Grunden för att utesluta bolagets anbud synes närmast vara att bolaget inte har redovisat de exakta interna kostnaderna för transporten. Något sådant krav har dock inte funnits i upphandlingen och kan inte heller anses vara av relevans för myndigheterna. Ett krav på insyn i anbudsgivares interna ekonomi

och affärsmässiga överväganden skulle stå i strid med proportionalitetsprincipen.

Anledningen till att bolaget åsatt flera fraktposter ett och samma enhetspris är att det av kravet i punkten 3.7.1 i förfrågningsunderlaget följer att samtliga kostnader skall synas när hjälpmedelskort skrivs. Vid denna tidpunkt är det dock inte möjligt att veta antal kollin, eftersom hjälpmedelskortet skrivs innan packning sker. Hade olika priser offererats beroende på antal kollin hade det således inte varit möjligt att uppfylla kravet i förfrågningsunderlagets punkt 3.7.1. Något förbud mot att använda enhetspriser vid prissättningen eller annan särskild instruktion vad gäller prissättning av fraktposterna har inte funnits i förfrågningsunderlaget. Myndigheternas beslut att utesluta bolaget ur upphandlingen med påstående om att det inte uppfyller kravet i förfrågningsunderlagets punkt 3.16.1 framstår närmast som en efterhandskonstruktion. Myndigheternas agerande kan starkt ifrågasättas och tyder på en önskan att särbehandla bolaget i förhållande till övriga anbudsgivare.

Kravet i punkten 3.7.1, Hjälpmedelskort

Den fraktkostnad som bolaget tar ut för transport framgår under punkten 3.16.2 i bolagets anbud. Av betydelse för kravet i punkten 3.7.1 är endast huruvida samtliga kostnader syns då hjälpmedelskortet skrivs, vilket kommer att vara fallet. Detta har bolaget även vid ett flertal tillfällen bekräftat för myndigheterna. Det är just i syfte att kunna uppfylla detta krav som bolaget har offererat enhetspriser. Av punkten 3.7.1 framgår inte explicit att kostnaderna skall redovisas, utan endast att samtliga kostnader skall synas. Således torde innebörden av kravet vara att några kostnader inte får faktureras utöver den kostnad som framgår av hjälpmedelskortet. Av det ovan anförda följer att bolagets anbud uppfyller kravet i punkten 3.7.1 i förfrågningsunderlagets om att samtliga kostnader skall synas då hjälpmedelskortet skrivs.

Skada

Genom att inte utvärdera bolagets anbud, trots att detta uppfyllt samtliga i upphandlingen ställda krav, har myndigheterna agerat i strid med de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU, i synnerhet principerna om likabehandling och transparens. Bolaget har lämnat det lägsta anbudspriset och skulle därför rätteligen ha tilldelats kontraktet. Bolaget har till följd av myndigheternas agerande således lidit, eller kan i vart fall komma att lida skada.

Myndigheterna anför bl.a. följande

Myndigheterna har inte brutit mot 1 kap 9 § LOU, någon annan bestämmelse i LOU eller principerna på vilka LOU vilar.

Antagen leverantör skall lagerföra och distribuera det av beställaren fastställda sortimentet. Sortimentet består av ca 440 produkter från 23 olika leverantörer vilket framgår av de excelfiler som bifogats förfrågningsunderlaget. Avtalet från nu aktuell upphandling avser ett ramavtal och reglerar en "beställningstjänst" samt distribution av inkontinensprodukter, inklusive lagerhållning och transport av dessa till personer i enskilt och särskilt boende hos myndigheterna. Säljaren ska tillhandahålla en beställningstjänst samt en lagerhållnings- och distributionstjänst, vilket innebär att säljaren inte marknadsför eller prissätter de produkter som finns i sortimentet. Säljaren skall för köparens räkning ombesörja och hantera beställning, inköp, lagerhållning, ordermottagning från beställande enheter, hantering av hjälpmedelskort, avrop från användare, leverans och fakturering. Säljaren har att tillämpa de villkor och priser som avtalats mellan dessa parter.

Vid anbudskvalificeringen av bolagets anbud kunde myndigheterna konstatera att bolaget hade en prissättningsmodell, beträffande den del som

avser distributionstjänsten, som vida understiger de faktiska kostnaderna för dylika tjänster. Myndigheterna begärde därför i enlighet med 12 kap. 3 § LOU att bolaget skulle inkomma med en skriftlig motivering av prissättningen. Bolaget inkom med en sådan motivering den 7 juni 2011, vari framgår att bolaget valt att "debitera en del av fraktpriserna genom procentpåslaget för de olika beställningsalternativen". Den av bolaget avgivna preciseringen står i direkt konflikt till det uppställda kravet på prissättning av beställningsalternativen. Förfrågningsunderlaget anger på ett tydligt och transparent sätt att prissättningen av beställningsalternativen skall "anges som ett procentpåslag som inkluderar samtliga kostnader exklusive fraktkostnader". Myndigheterna delar inte bolagets åsikt att kontexten av bolagets precisering är tagen ur sitt sammanhang, utan konstaterar istället att det föreligger kausalitet mellan bolagets svar, ställt krav på prissättning av tjänsten samt beslutet att diskvalificera bolagets anbud. Utifrån den vetskap om bolagets prissättning som myndigheterna erhållit genom bolagets precisering skulle allt annat än en diskvalificering av bolagets anbud vara ett uppenbart brott mot likabehandlingsprincipen, eftersom bolaget, om det ej skulle ha förkastats, skulle ha tillåtits att ta ut en del av fraktkostnaden via de olika beställningsalternativen. Den av bolaget föreslagna prissättningen av tjänsterna medför en för bolaget exklusiv fördel gentemot övriga anbudslämnare utifrån upphandlingens prissättningsmodell. Det av bolaget preciserade svaret angående denna modell tydliggjorde hur bolaget avsåg att finansiera distributionen av produkterna, men gav även myndigheterna insikt om att ett orent anbud förelåg utifrån ställt krav i punkten. 3.16.1 förfrågningsunderlaget. Det är således inte fråga om att skilja mellan bolagets förhållandevis låga prissättning, egna kostnader och de kostnader som myndigheterna har att erlægga vid nyttjande av bolagets tjänster, utan om en diskrepans mellan bolagets anbud och det i upphandlingen uppställda kravet. Myndigheterna kan således konstatera att bolaget har lämnat ett orent anbud som ger bolaget vissa fördelar gentemot övriga anbudsgivare.

Av förfrågningsunderlaget framgår att samtliga kostnader skall synas när hjälpmedelskortet skrivs, som varukostnad, hanteringskostnad och distributionskostnad. Bolaget har angivit att de avser att tillämpa Posten Logistik som utförare av transporttjänsten. Posten har ca 90 % högre priser för kollihantering utifrån nuvarande avtal. Myndigheterna upplyser även om att de avtalade priserna har varit fasta de senaste två åren.

Bolagets argumentation kring prissättningen av distributionen utgår i huvudsak från att mellanskillnaden mellan det offererade priset (täckningsbidraget) och den verkliga kostnaden, kommer att täckas av bolagets interna kapital. Detta resonemang är i och för sig förenligt med tidigare praxis avseende onormalt låga anbud, se t.ex. Kammarrättens i Sundsvall dom den 15 december 2009 i mål nr 2767--2768-09. Det är emellertid inte förenligt med LOU (likabehandlings- och proportionalitetsprinciperna) att anta orona anbud. Påståendet om att Landstinget skulle ha dikterat en efterhandskonstruktion för att möjliggöra en diskvalificering av bolagets anbud får således anses obefogat.

På förfrågan om bolagets prissättningsmodell har bolaget förklarat att en del av distributionskostnaden kommer att tas ut från beställningstjänsten. I bolagets ansökan om överprövning anges istället att kostnaden för myndigheterna är den som framgår av anbudet. Såsom myndigheterna förstår den av bolaget angivna motiveringen till prissättningen har myndigheterna att erlägga vad som preciseras i anbudet. Problematiken uppstår emellertid när bolaget har valt en modell av prissättning som står i strid med vad myndigheterna har efterfrågat. Att en anbudsgivare erbjuder alternativa ersättningsmodeller kan i och för sig vara förenligt med LOU, såvida inte den föreslagna modellen medför brott mot någon av de grundläggande principerna. Den modell för inlämnande av priser som har efterfrågats av myndigheterna har tagits fram utifrån en mängd faktorer, bl.a. har myndigheterna värnat om att upprätthålla en sund konkurrens samt iakttagit de

seder och handelsbruk som gäller för den här speciella typen av tjänster. Vidare har myndigheterna borgat för att alla anbudsgivare ska beredas samma möjlighet att inkomma med anbud. Utifrån avgöranden från EG-domstolen framgår att den upphandlande myndigheten har en relativt stor frihet vid definieringen av upphandlingsobjektet, se t.ex. avgörande från Beentjes, REG 1988, s. 4635, punkterna 19 och 26, av den 18 oktober 2001 i mål C-19/OO, SIAC Construction, REG 2001, s. 1-7725, punkterna 36 och 37, och Concordia Bus Finland, punkterna 62 och 63).

Bolaget har i genmäle anfört bl.a. följande.

Tjänsten

Myndigheterna anger att fråga är om två olika tjänster som upphandlas. De två momenten beställning och transport kan inte ske oberoende av varandra. Det är således fråga om en tjänst som upphandlas och som skall prissättas.

Bolagets förklaring till offererade priser

Av e-postkorrespondensen framgår tydligt att bolaget i sin förklaring uttalar sig om sina egna kostnader. Således har det tydligt framgått för myndigheterna att bolaget endast avser att fakturera för fraktkostnad enligt anbud.

Att ett oprecist ordval använts i ett annat sammanhang förtar inte det faktum att i anbudet offererade priser följer förfrågningsunderlagets krav, vilket klart har framgått för myndigheterna. Även bolaget kan konstatera att det råder kausalitet mellan det av bolaget lämnade svaret, kraven och myndigheternas beslut att utesluta bolaget ur upphandlingen. Något annat vore märkligt, eftersom myndigheterna har uteslutit bolaget just med hänvisning till det lämnade svaret. Detta innebär emellertid inte att myndigheterna faktiskt ägt rätt att utesluta bolaget på denna grund.

De aktuella kraven

Myndigheterna har inte invänt mot att kravet i förfrågningsunderlagets punkt 3.7.1 avseende hjälpmedelskort endast innebär att samtliga kostnader skall synas då hjälpmedelskortet skrivs. Myndigheterna har inte heller kommenterat det faktum att det är konstruktionen av kravet som har föranlett bolaget att ange enhetspris för frakt. Kravet innebär att fraktkostnad skall synas redan innan packning sker, då det inte är möjligt att veta antal kollin. Av detta följer att kostnaden måste vara densamma oavsett antal paket. Myndigheterna uppger att bolaget har argumenterat för att mellanskillnad mot offererat pris och verklig kostnad skall täckas av bolagets interna kapital. Bolaget har aldrig fört fram sådana argument.

Det är endast kostnaden för myndigheterna som har efterfrågats och som får beaktas vid anbudsutvärderingen. En ordning där upphandlande myndigheter ges rätt att beakta omständigheter som inte har efterfrågats står uppenbart i strid med de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU. En sådan ordning skulle dessutom vara förödande för upphandlande myndigheters möjligheter att tillvarata konkurrensen på marknaden, då anbudsgivare skulle avhålla sig från att delta i offentliga upphandlingar om inga garantier skulle finnas för myndigheternas opartiska agerande.

Prissättning inom ramen för förfrågningsunderlagets krav

Myndigheternas påstående om att bolaget skulle ha "valt" en egen, alternativ, modell för prissättning är inte korrekt. Bolaget har vid prissättning av tjänsten följt den i upphandlingen uppställda modellen. I Konkurrensverkets rapport *Osund strategisk anbudsgivning i offentlig upphandling* definieras vad som anses vara osund strategisk anbudsgivning. Bl.a. anges följande: "*Alla former av anbudsgivning är i någon utsträckning strategisk. I många situationer kommer en anbudsgivare dessutom att utnyttja eventuella brister eller otydligheter i ett förfrågningsunderlag eller i en utvärde-*

ringsmodell utan att detta för den skull ska anses utgöra ett osunt eller klandervärt beteende. Tvärtom är det ett naturligt affärsmässigt beteende att anbudsgivaren försöker göra sitt anbud så konkurrenskraftigt som möjligt utifrån de förutsättningar som den upphandlande myndigheten har ställt upp i förfrågningsunderlaget.” Att bolaget utifrån den uppställda modellen har försökt lämna ett så konkurrenskraftigt anbud som möjligt är således inget konstigt och utgör inte heller grund för att utesluta bolaget ur upphandlingen. Något “orent anbud” har inte lämnats och det har därmed saknats grund för att utesluta bolaget.

Naturligtvis innebär ett anbud som visar sig vara det lägsta i en upphandling en fördel. LOU syftar just till att det bästa anbudet skall antas av myndigheten. Det är dock varken fråga om någon exklusiv eller otillbörlig fördel, då samtliga anbudsgivare haft möjlighet att prissätta sina anbud på det sätt som de anser vara bäst inom ramen för förfrågningsunderlaget.

Myndigheternas underlåtenhet att agera opartiskt

Det är visserligen korrekt att upphandlande myndigheter har relativt stor frihet vid definiering av upphandlingsobjekt. Hänvisningen till rättspraxis från EU-domstolen avser dock inte upphandlingsobjekt, utan upphandlande myndigheters möjligheter att välja tilldelningskriterier för att identifiera det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. I nu aktuell upphandling gäller lägsta pris. Det framgår dock av just de punkterna i domarna som myndigheterna hänvisar till att en upphandlande myndighet inte får förbehålla sig en obegränsad valfrihet vid tilldelning av kontrakt. Att beakta omständigheter utöver vad som framgår av uppställda krav, såsom myndigheterna har gjort, innebär att den upphandlande myndigheten förbehåller sig en obegränsad valfrihet.

Myndigheterna har ansträngt sig för att på olika sätt försöka utesluta den anbudsgivare som lämnat det mest konkurrenskraftiga anbudet och därige-

nom begränsa konkurrensen. Myndigheternas agerande under hela processen talar för ett medvetet missgynnande av bolaget, i strid med principerna om transparens och likabehandling i 1 kap. 9 § LOU. Att motiveringen för att förkasta bolaget anbud är en ren efterhandskonstruktion står klart mot bakgrund av myndigheternas syn på bolagets ansökan om överprövning. Att myndigheterna eventuellt *befarar* att ett anbud inte uppfyller ställda krav grundar inte någon rätt för myndigheterna att utesluta anbudsgivaren ur upphandlingen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Förfrågningsunderlaget

I punkten 3.7.1 - **Hjälpmedelskort** anges bl.a. följande. Samtliga kostnader skall synas när man skriver ett hjälpmedelskort, varukostnad, hanteringskostnad och distributionskostnad. Dessa kostnader skall även synas på patientens kopia.

I punkten 3.16.1 – **Prissättning av tjänsten** anges bl.a. följande. För samtliga krav enligt kravspecifikation skall ett pris anges som ett procentpåslag som inkluderar samtliga kostnader exklusive fraktkostnader. Möjlighet finns att differentiera påslag genom att ange olika procentsatser för de nedanstående alternativen.

- Procentpåslag för order via webb.applikation enskild leverans.
- Procentpåslag för order via webb.applikation gruppleverans.
- Procentpåslag för order via fax alt. tfn. enskild leverans.
- Procentpåslag för order via fax alt. tfn. gruppleverans.

Lagtext

Av 1 kap. 9 § LOU framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 5 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit

eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

Rättens prövning utgör en kontroll av om det med anledning av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta åtgärder enligt 16 kap. 5 § LOU. För att rätten ska vidta åtgärder enligt LOU krävs även att sökanden kan visa att denne har lidit eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot LOU. Inför en upphandling kan den upphandlande myndigheten fritt utforma förfrågningsunderlaget. Det måste dock stå i överensstämmelse med LOU och de gemenskapsrättsliga principer som ligger till grund för lagstiftningen. I principerna för offentlig upphandling som anges i 1 kap. 9 § LOU ingår även principerna om transparens och förutsebarhet.

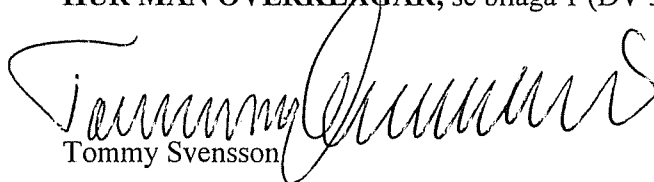
Bolagets anbud har uteslutits från upphandlingen, eftersom det enligt myndigheterna inte uppfyller uppställda skall-krav beträffande redovisning av pris. Det hänvisas till att bolaget i e-postmeddelande den 7 juni 2011 uppgivit att en del av fraktpriserna debiteras genom procentpåslaget för de olika beställningsalternativen. Bolaget har häremot anfört att anbudet har avgivits i enlighet med de uppställda kraven, eftersom det är priset och tillika den slutliga kostnaden för myndigheterna som ska ligga till grund för utvärderingen.

Av punkten 3.16.1 i förfrågningsunderlaget framgår att prisuppgift för varje kravspecifikation ska lämnas exklusive fraktkostnad. Bolaget har såvitt framkommit angivit prisuppgift i enlighet med kraven i den aktuella punkten. Det anges samtidigt i punkten 3.7.1 att samtliga kostnader för patienten ska synas när hjälpmedelkortet skrivs. Detta kort skrivs innan en packning av en beställning. Som bolaget påpekat kan leverantören omöjligt veta hur många kollin en beställning kommer att innehålla. Under punkten

3.16.2 har bolaget således offererat pris per enhet, beroende på kvantitet/antal kollin i beställningen. Det finns, som bolaget påpekat, inget förbud i upphandlingsföreskrifterna mot ett sådant angivande av prisuppgift. Vad myndigheterna har åberopat utgör inte skäl att utesluta bolaget från utvärderingen.

Bolaget, som lämnat anbud med lägst pris, skulle således ha tilldelats kontrakt och har därigenom lidit skada. Ansökan ska således bifallas på så sätt att en ny utvärdering ska genomföras, med beaktande av bolagets anbud.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109 1d)

Tommy Svensson

Föredragande har varit Henrik Lindblom

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.